

havo

cursusjaar 2019/2020

Programma van toetsing en afsluiting

Bonaventuracollege Mariënpoolstraat

cohort 2018 (Afsluitend examen in 2020)

Afkortingen

OVC	Overgangscijfer
SEC	Schoolexamencijfer
TT	tussentoets
OT	overgangstoets, telt alleen mee voor de overgang
ET	schoolexamantoets, telt mee voor schoolexamen en overgang
PO	praktische opdracht
D	Domein

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Aardrijkskunde (AK)

Lesmethode: Buitenland

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT	50	H1: Wereld: Wereldbeeld (§1 t/m 6)	B	TTP1
	20%	10%	ET	100	H1: Wereld: Wereldbeeld + Kaartvaardigheden	A/B	ETP1
4H2	5%		TT	50	H3: Leefomgeving: Stedelijke gebieden (§1 t/m 4) + Topo Nederland	E	TTP2
	20%	10%	ET	100	H3: Leefomgeving: Stedelijke gebieden	E	ETP2
4H3	5%		TT	50	H4: Leefomgeving: Wateroverlast (§1 t/m 4) + Topo Wereld fysisch/landen en hoofdsteden	E	TTP3
		10%	PO		PO Domein A: Geografische Vaardigheden	A/E	POP3
	20%	10%	ET	100	H4: Leefomgeving: Wateroverlast	E	ETP3
4H4	5%		TT	50	H2: Aarde: Klimaat en landschap (§1 t/m 6) + Topo Middellandse Zee	C	TTP4
	20%	10%	ET	100	H2: Aarde: Klimaat en landschap	C	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		5%	TT	50	H1: Wereld: Globalisering	B	TTP5
		10%	ET	100	H1: Wereld: Globalisering H4: Herhaling: Wereld H6: Herhaling: Leefomgeving Steden	B/E	ETP5
5H6		5%	TT	50	H2: Aarde: Endogene en exogene processen + Topo Brazilië	C	TTP6
		10%	ET	100	H2: Aarde: Endogene en exogene processen H5: Herhaling Aarde	C	ETP6
5H7		20%	ET	150	CE stof H1 t/m H6 In de les: H3 Brazilië + H6: Wateroverlast	A/B/C/D/E	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)**Vak:** Bedrijfseconomie (BE)**Lesmethode:** Stoffels**Afdeling:** Havo**Cohort:** 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT		Zie studiewijzer	A,B	TTP1
	20%	10%	ET	100	Financiële Zelfredzaamheid	A,B	ETP1
4H2	5%		TT		Zie studiewijzer	A,B,F	TTP2
	20%	10%	ET	100	Bedrijf starten H1,2,3	A,B,F	ETP2
4H3	5%		TT		Zie studiewijzer	A,B,F	TTP3
	20%	10%	ET	100	Bedrijf starten H4 en 5 Personeelsbeleid Start PO	A,B,C,F,H	ETP3
4H4	5%		TT		Zie studiewijzer	A,B,E	TTP4
	20%	10%	ET	100	Marktverovering en Onderneem het zelf	A,B,D,E	ETP4
		10%	PO		PO	A, H	POP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		15%	ET	100	Investeren en Het Resultaat	A,F	ETP5
5H6		15%	ET	100	Financiering en Verslaggeving	A,B,D,F,G	ETP6
5H7		20%	ET	100	Herhaling	alles	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Biologie (BI)

Lesmethode: Nectar biologie 3de editie

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT	50	H1: Gedrag	D	TTP1
	20%	10%	ET	100	H1: Gedrag H2: Soorten en Relaties	B C D	ETP1
4H2	5%		TT	50	H3: Cellen	B C E	TTP2
	20%	10%	ET	100	H3: Cellen H4: Seksualiteit en Voortplanting	B C D E	ETP2
4H3	5%		TT	50	H5: Energie uit Voeding	B	TTP3
	20%	10%	ET	100	H5: Energie uit Voeding H6: Voeding en Vertering	B	ETP3
4H4	5%		TT	50	H7: Onderzoek doen	A B	TTP4
	20%	10%	ET	100	H7: Onderzoek doen H8: Ecosysteem en Evenwicht	A B C D	ETP4
		5%	PO		Practicumdossier en PO	A	POP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		5%	TT	50	H9: Erfelijkheid	E F	TTP5
		13%	ET	100	H9: Erfelijkheid H10: Evolutie H11: Gezondheid 11.1 t/m 11.3	B E F	ETP5
5H6		5%	TT	50	H11: Gezondheid 11.4 t/m 11.5 H12: Transport	B	TTP6
		13%	ET	100	H11: Gezondheid H12: Transport H13: Gaswisseling en Uitscheiding	B	ETP6
5H7		14%	ET	100	H14: Reageren H2+8: Ecologie Domein B8+C3+D4	B C D	ETP7
		5%	PO		Practicumdossier en PO	A	POP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)**Vak:** Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV)**Lesmethode:** Contrast**Afdeling:** Havo**Cohort:** 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	20%	20%	PO		Verkennen: Cultureel Zelfportret (CZP1) Verkennen/verbreden: Kunstshot (DISCAP 1) Reflectieverslagen disciplinelessen	A + B	POP1
4H2	25%	25%	PO		Verbreden/verdiepen: Workshops Reisweekopdracht (DISCAP 2)	B + C	POP2
4H3	20%	20%	PO		Verbreden/verdiepen: DISCAP 3 Verdiepen: go/no go-document voor onderzoeksopdracht	B + C + D	POP3
4H4	35%	35%	PO		Verdiepen: onderzoeksopdracht met verplichte CKV-activiteit gekoppeld aan onderzoeksopdracht + presentatie over onderzoek Cultuur Zelfportret 2 (CZP2)	C + D	POP4

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Er zijn geen herkansingen voor dit vak. Reparatie van een onderdeel uit periode 2, 3, of 4 is alleen mogelijk bij bijzondere omstandigheden en in de reparatieperiode na toetsweek 4. Voor een dergelijke reparatie levert de leerling de herkansing horende bij toetsweek 4 in.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)**Vak:** Duitse taal en literatuur (DUTL)**Lesmethode:** Neue Kontakte**Afdeling:** Havo**Cohort:** 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT	50	Idioom, grammatica en Redemittel		TTP1
	20%	10%	ET	50	Luistervaardigheid	B	ETP1
4H2	5%		TT	50	Idioom, grammatica en Redemittel		TTP2
	20%	10%	ET	100	Leesvaardigheid	A	ETP2
4H3	5%		TT	50	Idioom, grammatica en Redemittel		TTP3
	20%	10%	ET	100	Schrijfvaardigheid	D,F	ETP3
4H4	5%		TT	50	Idioom, grammatica en Redemittel		TTP4
	20%	10%	ET	20	Spreek- en gespreksvaardigheid	C,F	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		5%	TT	50	Idioom, grammatica en Redemittel		TTP5
		10%	ET	100	Schrijfvaardigheid	D,F	ETP5
5H6		5%	TT	50	Idioom, grammatica en Redemittel		TTP6
		15%	ET	100	Leesvaardigheid	A	ETP6
5H7		10%	ET	50	Luistervaardigheid	B	ETP7
		15%	ET	20	Spreek- en gespreksvaardigheid	C,E,F	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Gedurende jaar 4 en 5 worden er minimaal drie literaire werken gelezen en/of behandeld. Voor de verwerking en afronding van literatuur: raadpleeg studiewijzer.

Leerlingen dienen de verwerkingsopdracht vóór de afgesproken deadline via de ELO aan te leveren. Indien de boekverslagen niet, onvolledig of te laat worden ingeleverd, kan de toets spreekvaardigheid niet worden afgenomen in de toetsweek en moet de leerling zijn/haar herkansing gebruiken.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)**Vak:** Economie (EC)**Lesmethode:** Lesbrieven LWEO**Afdeling:** Havo**Cohort:** 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT		Crisis (SE)		TTP1
	20%	10%	ET	100	Crisis (SE) + Werk en werkloosheid (SE-keuze)	ABC	ETP1
4H2	5%		TT		Een nader vast te stellen deel van de ET-stof		TTP2
	20%	10%	ET	100	Jong en oud (CE)	AEFGHI	ETP2
4H3	5%		TT		Een nader vast te stellen deel van de ET-stof		TTP3
	20%	10%	ET	100	Vervoer (CE)	ADFG	ETP3
4H4	5%		TT		Een nader vast te stellen deel van de ET-stof		TTP4
	20%	10%	ET	100	Markt & overheid (CE)	ADFG	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		20%	ET	100	Verdiene & uitgeven (CE) + Geldzaken (SE keuze)	AHI	ETP5
5H6		20%	ET	100	Europa (CE)	AEFHI	ETP6
5H7		20%	ET	100	Vaardigheden; Markt; Ruilen over de tijd; Samenwerken en onderhandelen; Risico en informatie; Welvaart en groei	ADEFGH	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

In een aantal van de perioden P1 t/m P11 worden experimenten uitgevoerd in het kader van het schoolexamen. Deelname aan deze experimenten is verplicht (domein J). Er worden geen scores aan toegekend.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Engelse taal en literatuur (ENTL)

Lesmethode: Alquin

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT		Zie studiewijzer		TTP1
	20%	10%	ET	100	Luistervaardigheid	B	ETP1
4H2	5%		TT		Zie studiewijzer		TTP2
	20%	10%	ET	15	Gespreksvaardigheid & literatuur *	C, E	ETP2
4H3	5%		TT		Zie studiewijzer		TTP3
	20%	10%	ET	100	Schrijfvaardigheid & leesvaardigheid 70%-30%	A, D	ETP3
4H4	5%		TT		Zie studiewijzer		TTP4
	20%	10%	ET	100	Leesvaardigheid & literatuur 70%-30%	A, E	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		5%	TT		Zie studiewijzer		TTP5
		15%	ET	100	Schrijfvaardigheid & leesvaardigheid 70%-30%	A, D	ETP5
5H6		5%	TT		Zie studiewijzer		TTP6
5H7		15%	ET	100	Luistervaardigheid (Cito-datum)	B	ETP7
		20%	ET	15	Gespreksvaardigheid & literatuur *	C, E	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

*Toelichting boekenlijst: Leerlingen dienen een boekenlijst voor de afgesproken deadline via de ELO aan te leveren. Indien de boekenlijst niet of te laat of onvolledig wordt ingeleverd, kan de toets spreekvaardigheid niet worden afgenomen in de toetsweek en moet de leerling zijn/haar herkansing gebruiken. De boekenlijst moet bevatten: titel, auteur, niveaubepaling.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Franse taal en literatuur (FATL)

Lesmethode: Libre Service

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT		Zie studiewijzer		TTP1
	20%		OT	100	Leesvaardigheid & idioom-grammatica 30%-70%	A	OTP1
4H2	5%		TT		Zie studiewijzer		TTP2
	20%		OT	15	Gespreksvaardigheid & Literatuur	C,E	OTP2
4H3	5%		TT		Zie studiewijzer		TTP3
	20%	15%	ET	100	Kijk- en Luistervaardigheid	B	ETP3
4H4	5%		TT		Zie studiewijzer		TTP4
	20%	15%	ET	100	Lees- en schrijfvaardigheid 70%-30%	A,D	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		5%	TT		Zie studiewijzer		TTP5
		20%	ET	100	Lees- en schrijfvaardigheid 30%-70%	A,D	ETP5
5H6		5%	TT		Zie studiewijzer		TTP6
		20%	ET	100	Kijk- en luistervaardigheid (Cito-datum)	B	ETP6
5H7		20%	ET	20	Gespreksvaardigheid & Literatuur *	C,E	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

* Boek lezen + leesverslag maken. Inleveren uiterlijk in de week voor de laatste toetsweek. De leerling dient de boekverslagen voor de afgesproken deadline via de ELO aan te leveren. Indien de boekverslagen niet, onvolledig of te laat worden ingeleverd, kan de toets spreekvaardigheid niet worden afgenomen in de toetsweek en moet de leerling zijn/haar herkansing gebruiken.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Godsdienst (GD)

Lesmethode: Materiaal verstrekt door docent

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Godsdienst geldt als **handelingsdeel**.

Doelstelling, vakinhoud en vaardigheden

Het Bonaventuracollege is een school die open katholiek onderwijs aanbiedt. In de lessen godsdienst nemen de leerlingen kennis van de wereldreligies (jodendom, christendom, islam, hindoeïsme en boeddhisme), maar ook van de zogenaamde 'dode' religies (zoals de oude Germaanse, Griekse en Egyptische godsdienst) en van hedendaagse stromingen zoals nieuwe spiritualiteit. We behandelen onderwerpen als 'leven na de dood', hoe om te gaan met ethische vraagstukken en 'wie ben je zelf?'

Hiermee beogen we de leerlingen een breed scala aan levensbeschouwelijke invalshoeken aan te bieden, waaruit ze kunnen putten voor de vorming van hun eigen visie. Het vormen van een eigen visie wordt gestimuleerd door klassengesprekken en opdrachten waarin ze hun eigen mening onder woorden leren brengen. De klassengesprekken worden ondersteund door elementen uit de Socratische methode. Respect voor en openheid naar de visie van anderen is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Bij de behandeling van de wereldreligies worden extra accenten gelegd op het christelijke, in het bijzonder het katholieke, geloof. De leerlingen die de school met diploma verlaten kennen een aantal belangrijke bijbelverhalen, ze weten wat de bijbel voor een boek is, en ze hebben kennis genomen van de belangrijkste personen en gebruiken binnen de kerk en kerkelijke geschiedenis. De feesten, met name kerst en Pasen, krijgen jaarlijks in de lessen extra aandacht. Daarnaast hebben de leerlingen kennis van de historische achtergronden van religie. Ook nietreligieuze oriëntaties worden in de lessen besproken, zodat de leerlingen op hun eigen manier hun standpunt kunnen innemen in het brede veld van levensbeschouwelijke stromingen die er heden ten dage zijn.

In de bovenbouw gaat het vooral om een eigen standpuntbepaling ten aanzien van levensvragen en het kunnen beargumenteren hiervan. Er wordt van de leerlingen een actieve en persoonlijke inbreng verwacht. De beoordeling van de leerling gebeurt hier dan ook niet door cijfers maar door waardering van de inzet en participatie aan de discussie.

In **H4** ligt de nadruk op religies/levensbeschouwingen en in **H5** op ethiek.

De volgende vaardigheden worden geoefend: Oriënteren, Analyseren, Kritisch verwerken, Zelfstandige oordeelsvorming, Presenteren, Gespreksvaardigheden

Om het eindoordeel **naar behoren** te verkrijgen moet de leerling actief deelnemen aan de lessen. Dat wil zeggen:

- voert de (doe- en denk-) opdrachten uit die in de les gegeven worden;
- neemt actief deel aan leergesprekken en discussies.

Handelingsdelen

De handelingsdelen moeten telkens aan het einde van de periode waartoe ze behoren, naar behoren worden afgerond (zie regelgeving). Bij in gebreke blijven dient de leerling een vervangende opdracht te maken.

Dit geldt ook bij ongeoorloofde afwezigheid in de les. Een leerling die hierdoor niet aan de studielast voldoet, kan door het maken van een extra opdracht alsnog een naar behoren krijgen. Niet verantwoorde absentie wordt dubbel ingehaald. In H4 krijgen de leerlingen 2 perioden godsdienst en in H5 eveneens 2 perioden. De eerste periode van een leerjaar wordt afgesloten met een NB of NNB. De laatste periode van een leerjaar wordt afgesloten met een Goed, Voldoende of Onvoldoende. Bij een Onvoldoende in H4 gaat de leerling niet over, bij een Onvoldoende in H5 heeft de leerling geen toegang tot het examen.

Om voor een 'goed' in aanmerking te komen voor een opdracht, zoals een verslag, dient het werk te getuigen van een zelfstandige en kritische verwerking van de leerstof. Daarnaast dient het helder te zijn van opbouw en de argumentatie moet juist zijn, de praktische uitvoering is verzorgd. Een andersoortig werkstuk voldoet aan vergelijkbare eisen, aangepast aan de aard van het werkstuk.

Om voor een 'goed' in aanmerking te komen voor een presentatie, dient aan de volgende criteria te worden voldaan:

- De opdracht is goed voorbereid. De goede voorbereiding blijkt uit de kwaliteit van de presentatie.
- Wordt de opdracht door meerdere leerlingen uitgevoerd, dan verzorgen alle leerlingen een even groot deel.
- Er wordt duidelijk uitgelegd:
 - * Er wordt naar de klas toe gesproken.
 - * Er wordt duidelijk gesproken.
 - * Er wordt niet te veel gesproken.
 - * Er wordt niet te snel gepraat.
 - * Er wordt een duidelijk verhaal verteld; de leerling verliest zich niet in details.
- Er wordt goede inhoudelijke informatie gegeven. Voors en tegens komen aan bod.
- De PowerPoint is verzorgd en bevat relevante en boeiende informatie.
- Er wordt goed en kritisch gebruik gemaakt van de mogelijkheden van internet.
- De tekst wordt niet voorgelezen, een spiekblaadje is toegestaan.
- Vragen naar aanleiding van de presentatie worden goed beantwoord.

Bij het leiden van een klassengesprek na afloop van de presentatie, dient aan de volgende criteria te worden voldaan:

- Het klassengesprek wordt geleid aan de hand van goede stellingen die uitnodigen tot discussie of gesprek.
- Er wordt goed leiding gegeven aan het klassengesprek door een goede inzet van interventietechnieken.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Geschiedenis (GS)

Lesmethode: Geschiedenis Werkplaats

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT	50	Tijdvak 1,2	A, B	TTP1
	20%		OT	100	Tijdvak 1,2,3	A, B	OTP1
4H2	5%		TT	50	Tijdvak 4 + KA 1,2,3	A, B	TTP2
	20%	5%	ET	100	Tijdvak 4 + 5 + KA 1 t/m 4	A, B	ETP2
4H3	5%		TT		Tijdvak 6 + KA 5	A, B	TTP3
	20%	15%	ET	100	Tijdvak 6 + 7 KA 5	A, B	ETP3
4H4	5%		TT	50	Tijdvak 8 + KA 5 t/m 7	A, B	TTP4
	20%	15%	ET	100	Tijdvak 8 + 9a + KA 5 t/m 8	A, B	ETP4
		5%	PO		Historisch Thema	C	POP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		6%	TT	50	Rechtsstaat + KA 5 t/m 8	A, B, D	TTP5
		18%	ET	100	Tijdvak 9b + 10 + KA 5 t/m 8	A, B	ETP5
5H6		18%	ET	100	Eindexamenthema's (+ KA 5 t/m 10)	C	ETP6
5H7		18%	ET	150	Eindexamenthema's (+ KA 5 t/m 10)	C	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Kunst Beeldende Vorming (KB)

Lesmethode: Beeldende Begrippen & De Bespiegeling

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT		KA: Beeldende begrippen zie studiewijzer	A* B* C*	TTP1
	10%		PO		KBV: 1 collectie 2-resp. 3 dim. Werk +proces verslag	A B	POP1
4H2	5%		TT		KBV : Beeldende begrippen zie studiewijzer	A B	TTP2
	10%		OT	50	KBV/KA Bespiegeling hfst7 deels en vaktheorie Beeldende Begrippen,hfst 1,3,4,5 zie studiewijzer digitale toets in de toetsweek in OLC.	A* B* C*	OTP2
	20%	20%	PO		KBV: 1 collectie 2-resp. 3 dim. Werk + proces verslag	A B	POP2
4H3	5%		TT		KBV: nadere omschrijving via de studiewijzer	A* B* C*	TTP3
4H4	5%		TT		KBV: nadere omschrijving zie studiewijzer	A* B* C*	TTP4
	10%		PO		KBV: 1 collectie 2-resp. 3 dim. Werk + proces verslag	A B	POP4
	10%		OT	100	KBV/KA: Bespiegeling hfst, 7, 8 deels en vaktheorie Beeldende Begrippen, hfst 1,3,4 digitale toets in de toetsweek in OLC	A* B* C*	OTP4
	20%	20%	PO		KBV 1 collectie 2-resp. 3 dim. Werk + proces verslag	A B	POP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		10%	PO		KBV: 1 collectie 3 dim. Werk + proces verslag Excursie naar het Kroller Muller Museum met uitwerking zie studiewijzer.	A B	POP5
		10%	PO		KBV: 1 collectie 2 dim. Werk +procesverslag excursie naar het Kroller Muller Museum met uitwerking zie studiewijzer.	A B	POP5
5H6		5%	PO		KBV: 1 collectie 3 dim. Werk +toelichting : zie studiewijzer.	A B	POP6
		10%	PO		KBV : 1 collectie 2 dim. Werk +toelichting : zie studiewijzer.	A B	POP6
		5%	ET	50	KA, Bespiegeling hfst 8, 9 zie studiewijzer digitale toets in OLC:	A* B* C*	ETP6
5H7		15%	PO		KBV: 1 collectie 3 dim. Werk + proces verslag en totale map inleveren na 4 weken van deze periode: zie studiewijzer. Examentraining begint na 4 weken in deze periode.	A B	POP7
		5%	ET	100	KA Bespiegeling hfst 7,8,9. digitale toets in OLC: Bespiegeling zie studiewijzer.	A* B* C*	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Te laat inleveren van werk of map betekent één punt aftrek per te laat ingeleverde onderdeel

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Lichamelijke Opvoeding (LO)

Lesmethode:

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Het eindexamen voor lichamelijke opvoeding bestaat uit een schoolexamen (SE), waarin een verslag van en reflectie op alle door de leerlingen gevolgde onderdelen worden opgenomen. Het Sportdossier bevat de volgende handlingsdelen:

1. Vaardigheden

De kandidaat kan:

- op verantwoorde wijze en met plezier in bewegende en regelende rollen deelnemen aan de bewegingscultuur en kan aangeven in hoeverre hij daaraan- ook in de toekomst kan en wil deelnemen (deel van zelfevaluatie).
- plezier beleven aan het deelnemen aan zo veel mogelijk en zo veel mogelijke verschillende aspecten van bewegingscultuur;
- dat kunnen doen op zelfstandige, actieve, kritische en verantwoorde wijze;
- zowel bewegend als regelend deelnemen aan uiteenlopende bewegingssituaties;
- zich in hun bewegingsloopbaan verder kunnen ontwikkelen door zelfstandig en actief kunnen leren, zowel individueel als in (kleine) groepen;

2. Bewegen

De kandidaat kan deelnemen aan een variëteit aan bewegingsactiviteiten, waarbij het gaat om:

- verbreding (leren van nieuwe activiteiten) en verdieping (qua niveau, taken en contexten) van bewegingsactiviteiten die in de basisvorming zijn aangeboden;

De verdieping zit er ook in dat een activiteit van alle kanten wordt geproefd, in verschillende taken (aanvaller, spelverdeler, verdediger), in verschillende rollen (speler, coach, scheidsrechter) en in verschillende contexten (ook beachvolleybal).

3. Bewegen en regelen

De kandidaat kan (samen met anderen) ondersteunende en leidinggevende rollen in bewegingssituaties vervullen, waarbij het gaat om:

- Bewegingssituaties inrichten, op gang brengen en op gang houden;
- Minimaal twee door de leerling te kiezen rollen van instructeur, coach/begeleider, scheidsrechter/jurylid en organisator.

4. Bewegen en gezondheid

De kandidaat kan op basis van eigen ervaring met en inzicht in de betekenis van sport en bewegen voor de (beleving van) gezondheid in brede zin verantwoord omgaan met belasting en risico's in bewegingssituaties. Deze wordt ingeschat door eenvoudige fitheidstesten.

5. Portfolio van kandidaat: sportprestatie en zelfevaluaties

- themasporten
- keuzeonderdelen, die afhankelijk van de op een vestiging beschikbare accommodatie of lessituatie per periode zullen worden aangeboden. Aan het begin van elk cursusjaar zal er aan de leerlingen een overzicht van de keuzeactiviteiten worden uitgereikt.

Het complete sportdossier moet met voldoende of goed zijn beoordeeld om aan het eindexamen te mogen deelnemen.

Beoordeling

Als de leerling in zijn sportdossier alle bewijzen heeft zitten dat hij naar vermogen heeft deelgenomen aan alle vereiste onderdelen van het programma , dan kan het eindoordeel "voldoende "luiden. Kan hij aantonen dat hij met veel kwaliteit heeft deelgenomen, dan kan het eindoordeel "goed" zijn. De handlingsdelen moeten telkens aan het einde van de periode waartoe ze behoren naar behoren worden afgerond.

Aanwezigheid

In het sportdossier staat ook een kolom voor "aanwezigheid". Het aantal keren afwezigheid bij het betreffende thema wordt genoteerd. Aanwezigheidsplicht is 100%. Bij geldige reden (ziekte, bezoek dokter en dergelijke) mag per periode maximaal één les worden gemist. Bij een afwezigheid van meer dan vijf lessen per jaar worden een of meer vervangende opdrachten gedaan. Indien de werkstukken resp. de toetsing niet op afgesproken tijdstippen zijn ingeleverd resp. is afgerond en naar behoren bevonden, volgt een extra opdracht van 10 SLU.

Participatie

Het wordt verwacht dat kandidaat voldoende criteria beheerst.

Criteria: Inzet, werkhouding, omgang met klasgenoten en docent, houden aan afspraken.

Indien de participatie voor een bepaald onderdeel onvoldoende is dan wordt de activiteit herkanst. Veelal vindt de herkansing van onvoldoende participatie van activiteiten uit havo 4 plaats in havo 5.

De Sectie Lichamelijke Opvoeding zal jaarlijks per vestiging een overzicht verstrekken van de planning van de activiteiten.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)**Vak:** Maatschappijleer (MA)**Lesmethode:** Essener**Afdeling:** Havo**Cohort:** 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	25%	25%	ET	50	Inleiding/Rechtsstaat	B	ETP1
4H2	25%	25%	ET	50	Parlementaire Democratie	C	ETP2
		5%	PO		Politiek probleem	A, B, C	POP2
4H3	25%	20%	PO		Europese Unie (verkiezingen)	A, B, C	POP3
4H4	25%	25%	ET	50	Verzorgingsstaat, Pluriforme samenleving	D, E	ETP4

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Maatschappijwetenschappen (MW)

Lesmethode: Seneca

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT	50	Zie studiewijzer	B, D	TTP1
	10%		OT	50	De Samenleving en ik (H1) De Samenleving en wij (H2) Domein B, D	B, D	OTP1
4H2	5%		TT	50	Zie studiewijzer	A, B, D, E	TTP2
	20%		OT	100	Samenlevingen vergelijken (H3), Wetenschap en onderzoek (H4) Herhalen H1 & 2 Domein A, B, D, E	A, B, D, E	OTP2
4H3	5%		TT	50	Zie studiewijzer	B, D, E	TTP3
	20%	10%	ET	100	Politieke en Sociale Veranderingen (H5, H6 & H7) in Bindingsvraagstukken Herhalen H1 t/m H4 Domein E in combinatie B, D	B, D, E	ETP3
4H4	5%	5%	PO		PO Analyse van een actualiteit	F, G	POP4
	5%		TT	50	Zie studiewijzer	A, B, C, D, E	TTP4
	25%	20%	ET	100	Politieke en Sociale Veranderingen (H8, 9 & 10) in Verhoudings- en vormingsvraagstukken Herhalen H1 t/m H7 Domein E in combinatie A, B, C, D	A, B, C, D, E	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		10%	ET	100	Samenlevingen in de 21e eeuw I Verschillende contexten (H11 & 12) Domein E in combinatie A, B, C, D	A, B, C, D, E	ETP5
		10%	PO		PO Analyse van een actualiteit	F, G	POP5
5H6		20%	ET	100	Samenlevingen in de 21e eeuw II Verschillende contexten (H13 & 14) Herhalen Vorming, Verhouding & Politiek Domeinen E in combinatie A, B, C, D	A, B, C, D, E	ETP6
		5%	TT	50	Zie studiewijzer	A, B, C, D, E	TTP6
5H7		20%	ET	150	Verandering en Vaardigheden in combinatie Vorming, Verhouding, Binding Domein A t/m E	A, B, C, D, E	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Muziek (MU)

Lesmethode: Intro

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT	30	Algemene Muziekleer	A	TTP1
	10%		OT	100	Algemene Muziekleer, Muziekgeschiedenis	A	OTP1
	10%		PO		Musiceren: groepsstuk	B	POP1
4H2	5%		TT	30	Algemene muziekleer	A	TTP2
	10%	5%	ET	100	Algemene muziekleer, Muziekgeschiedenis	A	ETP2
	10%		PO		College geven over lichte muziekstroming	A	POP2
4H3	5%		TT	30	Algemene muziekleer	A	TTP3
	10%	5%	ET	100	Algemene muziekleer, Muziekgeschiedenis	A	ETP3
	10%		PO		Musiceren: solostuk	B	POP3
4H4	5%		TT	30	Algemene muziekleer	A	TTP4
	10%	5%	ET	100	Algemene Muziekleer, Muziekgeschiedenis	A	ETP4
	10%	10%	PO		Musiceren/podiumpresentatie	B	POP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		5%	TT	30	Algemene Muziekleer, Muziekgeschiedenis	A	TTP5
		10%	ET	100	Algemene Muziekleer, Muziekgeschiedenis	A	ETP5
		5%	PO		College geven over Muziekgeschiedenis	A	POP5
5H6		5%	TT	30	Algemene muziekleer, Muziekgeschiedenis	A	TTP6
		10%	ET	100	Algemene Muziekleer, Muziekgeschiedenis	A	ETP6
		10%	PO		Musiceren: presentatie eigen compositie	B	POP6
5H7		15%	PO		Musiceren: solostuk	B	POP7
		15%	PO		Musiceren in groepsverband	B	POP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Natuurkunde (NA)

Lesmethode: Het geheim van de dingen (2019)

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT	50	Zie studiewijzer	A C	TTP1
	20%	10%	ET	100	Meten en rekenen + Bewegen	A C	ETP1
					PO zie studiewijzer		
4H2	5%		TT	50	Zie studiewijzer	C	TTP2
	20%	10%	ET	100	Bewegen + Kracht	C	ETP2
					PO zie studiewijzer		
4H3	5%		TT	50	Zie studiewijzer	C	TTP3
	20%	10%	ET	100	Energie + Stoffen en materialen	C D	ETP3
					PO zie studiewijzer		
4H4	5%		TT	50	Zie studiewijzer	G	TTP4
	20%	10%	ET	100	Elektriciteit + Meten en regelen	G	ETP4
					PO zie studiewijzer		

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		5%	TT	50	Zie studiewijzer	B	TTP5
		15%	ET	100	H9 Trillingen en Golven + Onderzoek en ontwerpen + herhaling (zie studiewijzer)	B I	ETP5
5H6		15%	ET	100	H10 Kernfysica + H11 Elektromagnetische straling + herhaling (zie studiewijzer)	B	ETP6
		10%	PO		PO dossier 4H en 5H		POP6
5H7		15%	ET	100	H12 Sterrenkunde + herhaling (zie studiewijzer)	E	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Lesstof behandeld in voorgaande periodes wordt bekend verondersteld en kan op een toets worden gevraagd.

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Nederlandse taal en literatuur (NETL)

Lesmethode: Nieuw Nederlands (4/5H), Laagland (4H)

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT	50	Formuleren	C	TTP1
	20%	10%	ET	100	Schrijfvaardigheid & documenteren (betoog)	C	ETP1
4H2	5%		TT	50	Leesvaardigheid (argumenteren)	A/D	TTP2
	20%	10%	ET	50	Literatuurgeschiedenis	E	ETP2
4H3	5%		TT	50	Leesvaardigheid (examenvocabulaire incl. functiewoorden)	A	TTP3
	20%	10%	ET	30	Spreekvaardigheid (debat)	B/D	ETP3
4H4	5%		TT	50	Literatuur (literaire begrippen)	E	TTP4
	20%	10%	ET	100	Leesvaardigheid	A/D	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		20%	ET	30	Spreekvaardigheid (debat)	B/D	ETP5
5H6		20%	ET	100	Schrijfvaardigheid (betoog)	C/D	ETP6
5H7		20%	ET	25	Literatuur (mondeling)	E	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Scheikunde (SK)

Lesmethode: Chemie Overal

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT		Nadere omschrijving zie studiewijzer		TTP1
	20%	10%	ET	100	Hoofdstuk 1 + 2	A4,7,8,10-13, B1-5, C1-3,6,7, D1	ETP1
4H2	5%		TT		Nadere omschrijving zie studiewijzer		TTP2
	20%	10%	ET	100	Hoofdstuk 2 + 3 + deel van Hoofdstuk 4	A4,7,8,11-13, B1-5, C1-3,7, E1, G2	ETP2
4H3	5%		TT		Nadere omschrijving zie studiewijzer		TTP3
	20%	10%	ET	100	Hoofdstuk 3 + 4 + 5	A4,7,8,11-14, B1-5, C1-3,7, E1, G2	ETP3
4H4	5%		TT		Nadere omschrijving zie studiewijzer		TTP4
	20%	10%	ET	100	Hoofdstuk 5 + 6 + deel van Hoofdstuk 7	A4,8,11,12,14 , B1,3,4, C1-4,7, D4, F1,G1	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		5%	TT	40	Hoofdstuk 6 + 7	A4,8,11,12,14,	TTP5
		10%	ET	100	Hoofdstuk 6 + 7 + 8	A10,11,14, B1, C1,2,4,7, D4, F1, G1	ETP5
5H6		5%	TT	40	Hoofdstuk 8 + deel van Hoofdstuk 9	A7,10,11,12,14, B1,4,5 C1-4,8, D3,E1-3, F3,5, G1,2	TTP6
		10%	ET	100	Hoofdstuk 8 + 9 + deel van Hoofdstuk 10	A7,10,11,12,14, B1,4,5 C1-4,8, D3,E1-3, F3,5, G1,2	ETP6
5H7		20%	ET	100	Hoofdstuk 1 t/m 11	A4,11,14, C1-3,5,7, E1-3, F1,2,4,5,o.a. A2,3,(4),5,(6), D2 met onderwerpspe cifieke eindtermen	ETP7
		10%	PO		Practicum dossier: dit wordt opgebouwd in 4 en 5 havo (periode 1 t/m 7)	o.a. A2,3,(4),5,(6), D2 met onderwerp- specifieke eindtermen	POP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Wiskunde A (WA)

Lesmethode: Getal en Ruimte 11e editie

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT		Volgens studiewijzer		TTP1
	20%	10%	ET	100	Deel 1: H1 – Rekenregels en verhoudingen Deel 1: H2 – Verwerken van data	B,E	ETP1
4H2	5%		TT		Volgens studiewijzer		TTP2
	20%	10%	ET	100	Deel 1: H3 – Tabellen en grafieken Deel 1: H4 – Handig tellen	B,C	ETP2
4H3	5%		TT		Volgens studiewijzer		TTP3
	20%	10%	ET	100	Deel 2: H5 – Lineaire verbanden Deel 2: H6 – Statistiek en beslissingen 6.1/6.2	C,E	ETP3
4H4	5%		TT		Volgens studiewijzer		TTP4
	20%	10%	ET	100	Deel 2: H6 – Statistiek en beslissingen 6.3/6.4 Deel 2: H7 – Veranderingen	D,E	ETP4
		10%	PO		Praktische opdracht Deel 2: H8 – Statistiek met de computer	A,E	POP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		15%	ET	100	Deel 3: H9 – Exponentiële verbanden Deel 3: H10 – Statistische variabelen (deel)	C,E	ETP5
5H6		15%	ET	100	Deel 3: H10 – Statistische variabelen (deel) Deel 3: H11 – Formules en variabelen	B,E	ETP6
5H7		20%	ET	150	Deel 3: H12 – Examentraining	A,B,C,E	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Wiskunde B (WB)

Lesmethode: Getal en Ruimte 11e editie

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1	5%		TT		Volgens studiewijzer		TTP1
	20%	10%	ET	100	Deel 1: H1 – Formules , grafieken en vergelijkingen Deel 1: H4 – Werken met formules (deel)	B	ETP1
4H2	5%		TT		Volgens studiewijzer		TTP2
	20%	10%	ET	100	Deel 1: H2 – Veranderingen Deel 1: H4 – Werken met formules (deel)	B,D	ETP2
4H3	5%		TT		Volgens studiewijzer		TTP3
	20%	10%	ET	100	Deel 1: H3 – Hoeken en Afstanden Deel 2: H5 – Machten, exponenten en logaritmen	B,C	ETP3
4H4	5%		TT		Volgens studiewijzer		TTP4
	20%	10%	ET	100	Deel 2: H6 – De afgeleide functie Deel 2: H7 – Lijnen en cirkels	C,D	ETP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5		15%	ET	100	Deel 2: H8 – Goniometrie Deel 3: H9 – Exponentiële verbanden	B	ETP5
		10%	PO		Praktische opdracht	A	POP5
5H6		15%	ET	100	Deel 3: H10 – Meetkundige berekeningen Deel 3: H11 – Verbanden en functies	B,C	ETP6
5H7		20%	ET	150	Deel 3: H12 – Examentraining Examenonderwerpen	A,B,C,D	ETP7
5H8	EXAMENTRAINING / CENTRAAL SCHRIFTELIJK EINDEXAMEN						

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Programma voor toetsing en afsluiting (PTA)

Vak: Rekenen (RE)

Lesmethode:

Afdeling: Havo

Cohort: 2018 (eindexamen in 2020)

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
4H1			HD		Score les 1 t/m les 10 (NB of NNB)		HDP1
4H2			HD		Score les 11 t/m les 20 (NB of NNB)		HDP2
4H3			HD		Maken oefenopgaven databank facet en de voorbeeldtoetsen van het cito 3F Zie voor beide: examenblad.nl		HDP3
			Toets		Wel of niet naar behoren + Rekentoets 3F van het cito in maart 2018		Toets
4H4			HD				HDP4

Periode	OVC	SEC	Type	Duur	Stof / Onderwerp	Domein	Code
5H5			HD		Maken oefenopgaven databank facet en de voorbeeldtoetsen van het cito 3F Zie voor beide: examenblad.nl (wel of niet naar behoren. Geen toets)		HDP5
5H6					<i>Herkansing rekentoets van het cito in januari 2019</i>		
5H7					<i>2e Herkansing rekentoets van het cito in maart 2019</i>		
5H8					<i>3e Herkansing rekentoets van het cito in juni 2019</i>		

Eventuele opmerkingen / toevoegingen

Aan het begin van het schooljaar 4H wordt er een diagnostische toets afgenomen. Bij een score van 86% of hoger hoeft de leerling onderstaand programma niet te volgen. Hij/zij zal wel het programma in periode 3 moeten volgen.

Opmerking: Indien de leerling een NNB heeft verliest hij/zij het recht op een herkansing van de betreffende toetsweek.

De leerling die een 6 of hoger heeft behaald voor de rekentoets hoeft deze in het examenjaar niet meer te maken. Hij/zij kan er wel voor kiezen om via de herkansing het behaalde resultaat te verbeteren (hoogste cijfer telt).

De leerling die geen 6 of hoger heeft raden we ten zeerste aan deze te herkansen in het examenjaar. Hij/zij heeft hiervoor nog drie kansen.